

2. A LÁNC NÉHOL MEGSZAKAD

Szerepkártyák

Juanito, 8 éves fiú

Mexikóvárosban élek, a világ legnépesebb városának legszegényebb negyedében. A turisták által látogatott negyedekben koldulok, csakúgy, mint 5 testvérem, kora reggeltől késő estig.

Joao, 17 éves fiú

Rio De Janeiro, a turisták álomvárosának és a több millió szegény hazájának egyik favelájában (nyomornegyedében) lakom, ahol a szegénységnél csak a bűnözés ölt nagyobb mértéket. 12 éves koromtól nem volt pénz iskolára, ki sem mozdultam a néhány háztömb alkotta kerületből, 15 éves koromra az egyik helyi kábítószer-kereskedő banda tagja vagyok.

Manuel, 11 éves fiú

Peru fővárosában, Limában élek egy nyomornegyedben, kartonpapírból összetákolt házban. Nincs villany, sem vezetékes víz, a házából kifolyó szennyvíz az utca közepén csordogál. A közeli szeméttelen turkállok, hogy valami ehetőt vagy eladhatót találjak, ami segít a családomnak a megélésben.

Thabo, 14 éves fiú

Afrika legszárazabb vidékén élek a családommal. A család megélhetéséről édesapám hazaküldött kereste gondoskodik: ő egy távoli aranybányában dolgozik. Édesanyámmal naponta 8 órát gyalogolok a legközelebbi vízforráshoz, melynek vize nem tiszta, sok betegség forrása lehet, és gyalog cipeljük haza a vizet.

Anne, 16 éves lány

Franciaország svéd nagykövetségéhez tartozó diplomata lánya vagyok. Egy előkelő párizsi magániskola tanítványaként tanulok. Szabadidőmben balettórára járok, és zongorázni tanulok.

María, 18 éves lány

Rómában élek, ahová a családom Kolumbiából települt át a jobb élet reményében. Szüleim már megkapták a menekültjogot, én pedig egy luxusotthonokat takarító cégnél dolgozom feketén. Szerettem volna kozmetikusnak tanulni, de a takarításért kapott pénz ezt nem teszi lehetővé.

Sára, 12 éves lány

Baranya megye egy kis falujában élek a szüleimmel, nagyszüleimmel és nyolc testvéremmel. Családom hagyománytisztelő. A lovári roma nép szokásai szerint tizenéves koromban házasodnom kell, a közösség elvárásainak megfelelően még az általános iskola befejezése előtt gyermeket fogok szülni.

Jessica, 15 éves lány

Beverly Hills-en élek, édesapám menő ügyvéd, édesanyám divatos belsőépítész. Családom a felső tízezer tagja, az elegáns hollywoodi partik mindennapi vendége. Minden, amit megkívánok, vagy ami megtetszik, azonnal az enyém lesz.

Eric, 9 éves fiú

Tabaka faluban (Kenya) élek, édesapám zsírkőszobrokat farag egy fair trade szervezet tagjaként. Ez lehetővé teszi, hogy iskolába járjak. Szüleim ki tudják fizetni a tandíjamat és a kötelező iskolai egyenruhát. 5 éves húgomnak is biztosított az iskoláztatása.

Vandana, 16 éves lány

Indiai lány vagyok, otthon segíték anyukámnak két húgommal együtt. A mi dolgunk ellátni a család férfi tagjait. 7 fiútestvérem van, ők járhatnak iskolába és tanulhatnak. Szerelmes vagyok egy másik kaszthoz tartozó fiúba, és neki is tetszem, de nem állhatunk szóba egymással.

Éva, 12 éves lány

Édesanyám egy társadalmi vállalkozás alkalmazottja, szőtteket készít. Fizetése elegendő a napi beszerzésekre, túlóráit kifizetik. Kéthavonta ruhát is tud venni. Munkaszerződésben biztosítják jogait, minden járulékot befizetnek utána.

János, 10 éves fiú

Édesapám egy fröccsöntő cégnél gépkezelő. 100 km-es körzetben nem talált más munkát. Munkáltatója csak a minimálbért fizeti, a túlórákat nem fizeti ki. Édesanyám takarítást vállal, ám így is szűkösen tudunk megélni. Karácsonyra csak élelmiszer az ajándék.

Domo, 14 fiú

Nagaszakiban (Japán) lakom szüleimmel abban a 30 négyzetméteres lakásban, ami két mágnesvasút-megállóra van apám munkahelyétől. Minden vágyam ott dolgozni majd mérnökként, ezért összes energiámat az iskolának szentelem. Hetente egyszer nagy playstation-partit rendezünk.

Katalin, 15 éves lány

Erdélyben élő magyar vagyok. Bár tanulhatok az anyanyelvemen, rendszeresen találkozom a hátrányos megkülönböztetéssel a többségi nemzetiség részéről. A hivatalos román nyelvet nehezen beszélem. Jó munkához nem vagy nehezen fogok tudni hozzájutni. Egyes szórakozóhelyeken nem látnak szívesen.

Leila, 12 éves lány

Iráni gyerek vagyok, szőnyegszövőként dolgozom 7 éves korom óta. Iskolára nincs időm, mert napi 10 órában kell dolgoznom a szőnyegekkel, hogy segítsem a családom. A szőnyegeket külföldi turisták veszik meg jó pénzért, de én ebből csak anyai pénzt látok, ami épp fedezi a megélhetésem.

Sanjana, 13 éves lány

Indiában élek, teatermesztő vidéken. Szüleim a fair trade szövetkezet tagjai, a szokásos 13 óra helyett napi 8 és fél órás a munkaidejük. A nekik fizetett tisztességes bér jóvoltából nekem nem kell teát szüretelnem, iskolába járhatok. Édesanyámmal szemben én megtanulok írni-olvasni, számolni, így lehetőségem lesz jobb munkát találni.

3. HOGYAN KÉSZÜL A FOCILABDA?

4. FOCI-KVÍZ

1. Hol gyártják a világon a focilabdák 75%-át?

- A) Pakisztán
- B) India
- C) Argentína

2. Hányan élnek Pakisztánban kevesebb, mint 1 USD-ből?

- A) 40 millióan
- B) 120 millióan
- C) 80 millióan

3. Mikortól gyártanak Pakisztánban sportszereket?

- A) 1670-től
- B) 1860-tól
- C) 1905-től

4. Hány részből áll egy focilabda?

- A) 1
- B) 2
- C) 3

5. A focilabda készítésének első fázisában a szintetikus anyagot szabják ki, majd több réteg textíliát ragasztanak rá. Naponta két munkás kb. 50 ilyen lapot tud elkészíteni, ez hány labda alapanyaga?

- A) 100
- B) 200
- C) 300

6. Második lépésként ezekből a lapokból sokszögeket vágnak ki. Egy munkás egy nap alatt hány darab focilabdára tud sokszöget kivágni?

- A) 50-60
- B) 300-400
- C) 600-700

7. Hány sokszögből áll egy focilabda?

- A) 20 hatszögből és 12 ötszögből
- B) 22 hatszögből és 10 négyzetből
- C) 18 ötszögből és 13 hatszögből

8. Hány öltés van egy focilabdán?

- A) 700
- B) 650
- C) 300

9. Hány labdát tud egy munkás 8-9 órás munkaidőben összefűzni?

- A) 3
- B) 10
- C) 1

10. Hány focilabdát gyártottak Pakisztánban 2003/04-ben?

- A) 43 milliót
- B) 19,7 milliót
- C) 33-35 milliót

11. Hány nő/gyerek varr focilabdát?

- A) kb. 1000
- B) 17-20 ezer
- C) 40 ezer

12. A focilabda árából hány százalék jut vissza a termelő országnak, Pakisztánnak?

- A) 30%
- B) 5%
- C) 9-10%

13. Mi a méltányos kereskedelem – a fair trade?

- A) A méltányos kereskedelem jobb kereskedelmi feltételeket kínál a hátrányos helyzetű, különösen a „Dél” termelői számára;
- B) Max Havelaar elképzelése a 22. század kereskedelméről;
- C) „Gazdálkodj okosan Délen” társasjáték

5. REJTVÉNY

1.														
2.														
3.														
4.														
5.														
6.														
7.														
8.														
9.														
10.														
11.														
12.														
13.														
14.														
15.														
16.														
17.														
18.														
19.														
20.														
21.														

1.	Itt őrlik a búzát.	11.	A harmadik világ országai más szóval
2.	A munkáért fizetik.	12.	A kávé és a tea nem fa, hanem
3.	Ilyen terméket vásárolj a távolról érkező helyett.	13.	Itt dől el a kávé világszíci ára
4.	Ugyanilyen nevű cserje forró vízbe áztatott szárított leveleiből készülő főzet.	14.	A szőlő, a kávé betakarítása.
5.	Portéka.	15.	Jó illatú élénkítő ital – létezik belőle fair trade is!
6.	Az évszaknak megfelelő gyümölcs az .....gyümölcs..	16.	A fair trade termék csomagolásán ez jelzi a szigorú követelmények betartását.
7.	A fair trade növeli a kistermelők piacra jutásának .....-eit. Más szóval lehetőség	17.	Pakisztánban ma is kézzel varrják a világon elkészültek 70%-át.
8.	A kakaóbabból készül.	18.	Kiskorúak dolgoztatása.
9.	Itt adnak-vesznek az emberek.	19.	Így vásárolsz, ha egyenesen, közbeeső kereskedő nélkül veszel meg valamit a termelőtől.
10.	Gyerekek kedvenc reggeli itala – van belőle fair trade is!	20.	Vegyszerhasználat nélkül előállított árucikk.
		21.	Nincs benne génpiszkált szervezet.